

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 10ης Απριλίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Πνευματική ιδιοκτησία — Δικαιώματα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα — Εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας — Οδηγία 2001/29/ΕΚ — Άρθρο 5, παράγραφοι 2, στοιχείο β', και 5 — Δικαίωμα αναπαραγωγής — Εξαιρέσεις και περιορισμοί — Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση — Νομιμότητα της πηγής αναπαραγωγής του αντιγράφου — Οδηγία 2004/48/ΕΚ — Πεδίο εφαρμογής»

Στην υπόθεση C-435/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Hoge Raad der Nederlanden (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Σεπτεμβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

ACI Adam BV κ.λπ.

κατά

Stichting de Thuis kopie,

Stichting Onderhandelingen Thuis kopie vergoeding,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, εκτελούντα καθήκοντα δικαστή του τέταρτου τμήματος, M. Safjan, J. Malenovský (εισηγητή) και A. Prechal, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Οκτωβρίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι ACI Adam BV κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον D. Visser, advocaat,
- η Stichting de Thuis kopie και η Stichting Onderhandelingen Thuis kopie vergoeding, εκπροσωπούμενες από τους T. Cohen Jehoram και V. Rörsch, advocaten,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. Schillemans και M. Noort,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. García-Valdecasas Dorrego,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον P. Gentili, avvocato dello Stato,
- η Λιθουανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον D. Kriauciūnas και την J. Nasutavičienė,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Samnadda και τον F. Wilman,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Ιανουαρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφοι 2, στοιχείο β', και 5, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), καθώς και της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157, σ. 45, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 195, σ. 16, και ΕΕ 2007, L 204, σ. 27).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της ACI Adam BV και ορισμένων άλλων επιχειρήσεων (στο εξής: ACI Adam κ.λπ.) και, αφετέρου, της Stichting de Thuiskopie (στο εξής: Thuiskopie) και της Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding (στο εξής: SONT), δύο ιδρυμάτων επιφορτισμένων, όσον αφορά το πρώτο, με την είσπραξη και διανομή του τέλους το οποίο βαρύνει τους κατασκευαστές ή τους εισαγωγείς των υποθεμάτων που προορίζονται για την αναπαραγωγή λογοτεχνικών, επιστημονικών ή καλλιτεχνικών έργων για ιδιωτική χρήση (στο εξής: τέλος ιδιωτικής αντιγραφής), και, όσον αφορά το δεύτερο, με τον καθορισμό του ποσού του τέλους αυτού, λόγω του ότι η SONT λαμβάνει υπόψη για τον υπολογισμό του ανωτέρω τέλους τη ζημία που οφείλεται σε αναπαραγωγή αντιγράφων πραγματοποιούμενη από παράνομη πηγή.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2001/29

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 22, 31, 32, 35, 38 και 44 της οδηγίας 2001/29 έχουν ως ακολούθως:
«(22) Ο στόχος μιας πραγματικής υποστήριξης στη διάδοση του πολιτισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αυστηρή προστασία δικαιωμάτων και χωρίς την καταπολέμηση των παράνομων μορφών κυκλοφορίας έργων, παραποιημένων ή πειρατικών.

[...]

(31) Πρέπει να διατηρηθεί μια ισορροπία περί τα δικαιώματα και τα συμφέροντα μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δικαιούχων, καθώς και μεταξύ αυτών και των χρηστών προστατευομένων αντικειμένων. [...].

(32) Η παρούσα οδηγία περιέχει εξαντλητικό κατάλογο εξαιρέσεων και περιορισμών από το δικαίωμα αναπαραγωγής και το δικαίωμα παρουσίασης στο κοινό. Ορισμένες εξαιρέσεις ή περιορισμοί ισχύουν μόνο για το δικαίωμα αναπαραγωγής, κατά περίπτωση. Ο κατάλογος λαμβάνει δεόντως υπόψη τις διαφορετικές νομικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποσκοπώντας ταυτόχρονα στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να επιτύχουν εναρμονισμένη εφαρμογή των εν λόγω εξαιρέσεων και περιορισμών, κάτι που θα επανεξεταστεί κατά την αξιολόγηση των εκτελεστικών μέτρων στο μέλλον.

[...]

(35) Σε ορισμένες περιπτώσεις εξαιρέσεων ή περιορισμών, οι δικαιούχοι θα πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη και επαρκή αποζημίωση για τη χρήση των προστατευόμενων έργων ή λοιπών προστατευομένων αντικειμένων τους. Κατά τον καθορισμό της μορφής, των λεπτομερειών καταβολής και του ενδεχόμενου ύψους αυτής της δίκαιης αποζημίωσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες κάθε περίπτωσης. Για την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, πολύτιμο κριτήριο αποτελεί η πιθανή ζημία των δικαιούχων από τη συγκεκριμένη πράξη. Όταν έχει ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους αμοιβή υπό κάποια άλλη μορφή, λ.χ. ως τμήμα των τελών εκδόσεως αδειάς, πιθανόν να μην οφείλεται ειδική ή χωριστή πληρωμή. Για τον καθορισμό του ύψους της δίκαιης αποζημίωσης θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη ο βαθμός χρήσεως των μέτρων τεχνολογικής προστασίας που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία. Σε ορισμένες περιπτώσεις όπου η ζημία του δικαιούχου θα ήταν ασήμαντη, πιθανόν να μην προκύπτει υποχρέωση πληρωμής.

[...]

(38) Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν εξαίρεση ή περιορισμό από το δικαίωμα αναπαραγωγής, ενδεχομένως με εύλογη αποζημίωση, για ορισμένα είδη αναπαραγωγής ακουστικού, οπτικού και οπτικοακουστικού υλικού για ιδιωτική χρήση. Η εξαίρεση αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την καθιέρωση ή τη διατήρηση συστημάτων αμοιβής για την αποζημίωση των δικαιούχων. Ακόμη και αν οι διαφορές στα συστήματα αμοιβής επηρεάζουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η ύπαρξη των εν λόγω διαφορών όσον αφορά την αναλογική ιδιωτική αναπαραγωγή δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας. Η ψηφιακή ιδιωτική αντιγραφή αναμένεται να διαδοθεί περισσότερο και να έχει μεγαλύτερη οικονομική σημασία. Συνεπώς, θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι διαφορές μεταξύ ψηφιακής και αναλογικής ιδιωτικής αντιγραφής και να γίνεται κάποια διάκριση μεταξύ αυτών.

[...]

(44) Η εφαρμογή των εξαιρέσεων και περιορισμών που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις. Οι εξαιρέσεις [και οι περιορισμοί] δεν πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο που θίγει τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου ή εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου του ή άλλου υλικού. Η πρόβλεψη των εν λόγω εξαιρέσεων ή περιορισμών από τα κράτη μέλη θα πρέπει, ιδιαίτερα, να αντικατοπτρίζει δεόντως τις αυξημένες οικονομικές επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στο πλαίσιο του νέου ηλεκτρονικού περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, η εμβέλεια ορισμένων εξαιρέσεων ή περιορισμών μπορεί να χρειαστεί να περιοριστεί ακόμη περισσότερο όσον αφορά ορισμένες νέες χρήσεις έργων πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων [προστατευόμενων] αντικειμένων.»

4 Το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2001/29 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει:

α) στους δημιουργούς, όσον αφορά τα έργα τους [...].»

5 Το άρθρο 5, παράγραφοι 2 και 5, της οδηγίας αυτής προβλέπει τα κατωτέρω:

«2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς από το δικαίωμα αναπαραγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 2 στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[...]

β) αναπαραγωγές σε οποιοδήποτε μέσο που πραγματοποιούνται από φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική χρήση και για μη άμεσους ή έμμεσους εμπορικούς σκοπούς, υπό τον όρο ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση που συνεκτιμά την εφαρμογή ή όχι των τεχνολογικών μέτρων του άρθρου 6 στο συγκεκριμένο έργο ή άλλο υλικό·

[...]

5. Οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου.»

6 Το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν την κατάλληλη έννομη προστασία κατά της εξουδετέρωσης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου την οποία πραγματοποιεί κάποιος εν γνώσει του ή έχοντας βάσιμους λόγους που του επιτρέπουν να γνωρίζει ότι επιδιώκει αυτό τον σκοπό.

[...]

3. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως “τεχνολογικά μέτρα” νοείται κάθε τεχνολογία, μηχανισμός ή συστατικό στοιχείο που, με τον συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί στο να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, μη επιτραπείσες από τον δικαιούχο οποιουδήποτε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, όπως ορίζεται από το νόμο ή το δικαίωμα ειδικής φύσεως που προβλέπεται στο κεφάλαιο III της [οδηγίας 96/9/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (EE L 77, σ. 20)]. Τα τεχνολογικά μέτρα θεωρούνται “αποτελεσματικά” όταν η χρήση του προστατευόμενου έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ελέγχεται από τους δικαιούχους μέσω της εφαρμογής διαδικασίας ελέγχου της πρόσβασης ή προστασίας, όπως κρυπτογράφησης, διατάραξης της μετάδοσης ή άλλης μετατροπής του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, ή προστατευτικού μηχανισμού ελέγχου της αντιγραφής, ο οποίος επιτυγχάνει τον στόχο της προστασίας.

4. Παρά την έννομη προστασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, εάν οι δικαιούχοι δεν λάβουν εκούσια μέτρα, συμπεριλαμβανομένων συμφωνιών μεταξύ δικαιούχων και τρίτων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι δικαιούχοι θα παρέχουν στον επωφελούμενο εξαίρεσης ή περιορισμού προβλεπομένων από το εθνικό δίκαιο κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία α', γ', δ' και ε', και παράγραφος 3, στοιχεία α', β' ή ε', τα μέσα προκειμένου να επωφεληθεί από την εν λόγω εξαίρεση ή περιορισμό στον αναγκαίο βαθμό, και εφόσον έχει εκ του νόμου πρόσβαση στο προστατευόμενο έργο ή αντικείμενο.

[...]

Η οδηγία 2004/48

- 7 Το άρθρο 1 της οδηγίας 2004/48 ορίζει το αντικείμενό της ως ακολούθως:

«Η παρούσα οδηγία αφορά τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ο όρος “δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας” εμπεριέχει τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.»

- 8 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά το πεδίο εφαρμογής της, ορίζει στην παράγραφο του 1 τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των μέσων που προβλέπονται ή ενδέχεται να προβλεφθούν με την κοινοτική ή την εθνική νομοθεσία, καθόσον τα εν λόγω μέσα μπορεί να είναι ευνοϊκότερα για τους δικαιούχους, τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, σε οποιαδήποτε προσβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όπως προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία και/ή την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.»

Το ολλανδικό δίκαιο

- 9 Το άρθρο 1 του νόμου για το δικαίωμα του δημιουργού [Auteurswet, *Stb* 2008, αριθ. 538, στο εξής: *AW*] χορηγεί στον δημιουργό λογοτεχνικού, επιστημονικού ή καλλιτεχνικού έργου και σε όσους έλκουν δικαίωμα από αυτόν, μεταξύ άλλων, το αποκλειστικό δικαίωμα να αναπαράγει το έργο αυτό, με την επιφύλαξη των περιορισμών που ο νόμος ορίζει.
- 10 Το άρθρο 16c, παράγραφοι 1 και 2, του *AW* καθιερώνει καταρχήν την υποχρέωση καταβολής τέλους ιδιωτικής αντιγραφής. Η εν λόγω διάταξη ορίζει τα εξής:

«1. Δεν θεωρείται προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί λογοτεχνικού, επιστημονικού ή καλλιτεχνικού έργου η εν όλω ή εν μέρει αναπαραγωγή του έργου σε υπόθεμα που προορίζεται για την αναπαραγωγή ενός έργου, εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται χωρίς άμεσο ή έμμεσο εμπορικό σκοπό και χρησιμεύει μόνο για ιδιωτική άσκηση, μελέτη ή χρήση από το φυσικό πρόσωπο το οποίο προβαίνει στην αναπαραγωγή.»

2. Για την αναπαραγωγή υπό την έννοια της παραγράφου 1 οφείλεται δίκαιη αποζημίωση υπέρ του δημιουργού ή όσων έλκουν δικαιώματα από αυτόν. Η υποχρέωση καταβολής της αποζημιώσεως βαρύνει τον κατασκευαστή ή τον εισαγωγέα των υποθεμάτων που αφορά η παράγραφος 1.»

- 11 Το άρθρο 1019h του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*), το οποίο μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 14 της οδηγίας 2004/48, έχει ως εξής:

«Εφόσον παρίσταται ανάγκη, κατά παρέκκλιση από το βιβλίο I, τίτλος II, τμήμα 12, παράγραφος 2, και από το άρθρο 843a, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος υποχρεούται να φέρει τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα καθώς και τις λοιπές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο νικήσας διάδικος, εκτός αν λόγοι επιεικειάς επιβάλλουν άλλως.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 12 Οι ACI κ.λπ. είναι εισαγωγείς και/ή κατασκευαστές κενών ή αχρησιμοποίητων φορέων (υποθεμάτων) πληροφοριών όπως τα CD και τα CD-R.
- 13 Δυνάμει του άρθρου 16c του AW, οι ACI Adam κ.λπ. οφείλουν να καταβάλουν στην Thuiskoprie τέλος ιδιωτικής αντιγραφής, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τη SONT.
- 14 Οι ACI Adam κ.λπ. υποστηρίζουν ότι για τον υπολογισμό του ποσού του ανωτέρω τέλους κακώς συνεκτιμάται η ζημία που ενδεχομένως υφίστανται οι φορείς δικαιωμάτων του δημιουργού λόγω της αναπαραγωγής αντιγράφων από παράνομη πηγή.
- 15 Ως εκ τούτου, οι ACI Adam κ.λπ. άσκησαν αγωγή κατά των Thuiskoprie και SONT ενώπιον του Rechtbank te 's-Gravenhage (πρωτοδικείου Χάγης) επικαλούμενοι κατ' ουσίαν ότι το τέλος ιδιωτικής αντιγραφής που προβλέπει το άρθρο 16c, παράγραφος 2, του AW καταβάλλεται αποκλειστικά και μόνον προς αντιστάθμιση της ζημίας που προκύπτει για τους φορείς δικαιωμάτων του δημιουργού από τις πράξεις αναπαραγωγής οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου, οπότε για τον καθορισμό του ποσού του εν λόγω τέλους δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αποκατάσταση της ζημίας που προκαλείται από αντίγραφα αναπαραχθέντα από παράνομη πηγή.
- 16 Το Rechtbank te 's-Gravenhage απέρριψε την αγωγή των ACI Adam κ.λπ. με απόφαση που εξέδωσε στις 25 Ιουνίου 2008.
- 17 Οι ACI Adam κ.λπ. άσκησαν έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Gerechtshof te 's-Gravenhage (εφετείου Χάγης). Με απόφαση που εξέδωσε στις 15 Νοεμβρίου 2010, το τελευταίο αυτό δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση του Rechtbank te 's-Gravenhage.
- 18 Επιληφθέν αιτήσεως αναίρεσεως ασκηθείσας από τους ACI Adam κ.λπ. κατά της απόφασης αυτής, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η οδηγία 2001/29 δεν διευκρινίζει αν, για τον καθορισμό της δίκαιης αποζημίωσης του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας αυτής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αναπαραγωγές αντιγράφων οι οποίες πραγματοποιούνται από παράνομη πηγή.
- 19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
 - «1) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας [2001/29] την έννοια ότι ο εκεί προβλεπόμενος περιορισμός του δικαιώματος του δημιουργού ισχύει για τις αναπαραγωγές που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, ανεξαρτήτως του αν τα αντίτυπα του έργου από το οποίο προέρχονται οι αναπαραγωγές αποκτήθηκαν από το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο νόμιμα —δηλαδή, χωρίς προσβολή των δικαιωμάτων δημιουργού των δικαιούχων—, ή ισχύει μόνο για τις αναπαραγωγές που προέρχονται από αντίτυπα που αποκτήθηκαν από το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο χωρίς προσβολή των δικαιωμάτων δημιουργού των δικαιούχων;
 - 2) α) Σε περίπτωση που η απάντηση στο ερώτημα 1 είναι αυτή που περιγράφεται στο τέλος του ερωτήματος αυτού, μπορεί η εφαρμογή των κριτηρίων του “ελέγχου τριών σταδίων” που καθιερώνεται από το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας [2001/29] να οδηγήσει στη διεύρυνση του [περιεχομένου] του περιορισμού του άρθρου 5, παράγραφος 2, ή μήπως η εφαρμογή αυτή μπορεί να συνεπάγεται μόνον υποχώρηση του εν λόγω περιορισμού;
 - β) Σε περίπτωση που η απάντηση στο ερώτημα 1 είναι αυτή που περιγράφεται στο τέλος του ερωτήματος αυτού, αντιβαίνει προς το άρθρο 5 της οδηγίας [2001/29] ή προς [οποιοδήποτε] άλλον κανόνα του ευρωπαϊκού δικαίου κανόνας εθνικού δικαίου που σκοπό έχει να επιβάλει την καταβολή δίκαιης αποζημίωσης για τις αναπαραγωγές που

πραγματοποιεί φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική χρήση και χωρίς τον παραμικρό άμεσο ή έμμεσο εμπορικό σκοπό, ανεξαρτήτως του αν η πραγματοποίηση των αναπαραγωγών επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 2, της [οδηγίας 2001/29] —και χωρίς ο κανόνας αυτός να προσβάλλει το δικαίωμα απαγόρευσης που έχουν οι δικαιούχοι ή να θίγει την αξίωσή τους για αποζημίωση;

Ασκήι επιρροή για την απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, υπό το πρίσμα του “ελέγχου τριών σταδίων” που καθιερώνεται από το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας [2001/29], το γεγονός ότι τα διαθέσιμα τεχνικά μέσα δεν είναι (ακόμα) επαρκή για την καταπολέμηση του φαινομένου της παραγωγής μη εγκεκριμένων ιδιωτικών αντιγράφων;

- 3) Έχει εφαρμογή η οδηγία [2004/48] σε [διαδικασία όπως αυτή της κύριας δίκης], στην οποία —αφού προηγουμένως το κράτος μέλος έχει επιβάλει, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας [2001/29], στους παραγωγούς και εισαγωγείς υποθεμάτων κατάλληλων και προορισμένων για την παραγωγή έργων την υποχρέωση μετακύλισης της κατά την έννοια της διάταξης αυτής δίκαιης αποζημίωσης και αφού έχει ορίσει ότι η εν λόγω δίκαιη αποζημίωση πρέπει να αποδοθεί σε οργανισμό οριζόμενο από το εν λόγω κράτος μέλος ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την είσπραξη και την κατανομή της εν λόγω αποζημίωσης— υπόχρεοι καταβολής ζητούν από το δικαστήριο, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων της υπόθεσης που θεωρούνται κρίσιμες για τον καθορισμό της δίκαιης αποζημίωσης, να εκδώσει απόφαση εις βάρος του εν λόγω οργανισμού, ο οποίος εναντιώνεται στο αίτημα αυτό;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 20 Με το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το δικαίωμα της Ένωσης, και ειδικότερα το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία δεν πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη.
- 21 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η οδηγία 2001/29 προβλέπει, στο άρθρο της 2, τη δυνατότητα των κρατών μελών να παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, των έργων τους, επιφυλάσσει δε ταυτοχρόνως στα εν λόγω κράτη την ευχέρεια, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας, να θεσπίζουν εξαιρέσεις από το δικαίωμα αυτό και να επιβάλλουν περιορισμούς του.
- 22 Όσον αφορά την έκταση των εν λόγω εξαιρέσεων και περιορισμών, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι διατάξεις οδηγίας που παρεκκλίνουν από γενική αρχή την οποία καθιερώνει η ίδια αυτή οδηγία πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά (απόφαση Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, σκέψη 56 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 23 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι διάφορες εξαιρέσεις και περιορισμοί που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας 2001/29 πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά.

- 24 Εκτός αυτού, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29, όλες οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί του δικαιώματος αναπαραγωγής έχουν εφαρμογή μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αποκλείουν την κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου.
- 25 Όπως όμως προκύπτει από το γράμμα της, η διάταξη αυτή της οδηγίας 2001/29 αρκείται στη διευκρίνιση των προϋποθέσεων εφαρμογής των εξαιρέσεων και των περιορισμών του δικαιώματος αναπαραγωγής που επιτρέπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, δηλαδή στη διευκρίνιση ότι οι εν λόγω εξαιρέσεις και περιορισμοί έχουν εφαρμογή μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αποκλείουν την κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου. Επομένως, το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας αυτής δεν προσδιορίζει το ουσιαστικό περιεχόμενο των διαφόρων εξαιρέσεων και περιορισμών του άρθρου 5, παράγραφος 2, αλλά περιέχει ρύθμιση που αποκτά σημασία κατά τον χρόνο εφαρμογής των εν λόγω εξαιρέσεων και περιορισμών από τα κράτη μέλη.
- 26 Κατά συνέπεια, το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29 δεν αποβλέπει ούτε στο να επηρεάσει το ουσιαστικό περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας ούτε, ειδικότερα, στο να διευρύνει την έκταση των διαφόρων εξαιρέσεων και περιορισμών που εκεί προβλέπονται.
- 27 Εξάλλου, από την αιτιολογική σκέψη 44 της οδηγίας 2001/29 προκύπτει ότι βούληση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να προβλέψει, στην περίπτωση κατά την οποία τα κράτη μέλη θεσπίσουν τις εξαιρέσεις και τους περιορισμούς που επιτρέπει η εν λόγω οδηγία, ότι η εμβέλεια των εξαιρέσεων και περιορισμών αυτών δύναται να περιοριστεί ακόμη περισσότερο όσον αφορά ορισμένες νέες χρήσεις έργων προστατευόμενων από το δικαίωμα του δημιουργού ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων. Αντιθέτως, η δυνατότητα των κρατών μελών να διευρύνουν την έκταση των οικείων εξαιρέσεων και περιορισμών δεν προβλέπεται ούτε από την προμνησθείσα αιτιολογική σκέψη ούτε από άλλη διάταξη της ίδιας οδηγίας.
- 28 Πιο συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να προβλέψουν εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής που ο δημιουργός έχει επί του έργου του, όταν πρόκειται για αναπαραγωγή σε οποιοδήποτε υπόθεμα η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για ιδιωτική χρήση και για μη άμεσα ή έμμεσα εμπορικούς σκοπούς (στο εξής: εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής).
- 29 Η διάταξη όμως αυτή δεν είναι σαφής όσον αφορά την επιρροή που ασκεί το γεγονός του νόμιμου ή παράνομου χαρακτήρα της πηγής από την οποία πραγματοποιείται η οικεία αναπαραγωγή έργου.
- 30 Ως εκ τούτου, το γράμμα της εν λόγω διατάξεως πρέπει να ερμηνευτεί κατ' εφαρμογή της αρχής της συσταλτικής ερμηνείας η οποία υπομνήσθηκε στη σκέψη 23 της παρούσας αποφάσεως.
- 31 Μολονότι η κατά τα ανωτέρω ερμηνεία συνεπάγεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 έχει την έννοια ότι η εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής αποκλείει τη δυνατότητα των φορέων του δικαιώματος του δημιουργού να επικαλούνται έναντι τρίτων οι οποίοι πραγματοποιούν αντίγραφα των έργων τους για ιδιωτική χρήση το αποκλειστικό δικαίωμά τους να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν αναπαραγωγές, εντούτοις απαγορεύει ταυτοχρόνως να ερμηνευτεί η διάταξη αυτή υπό την έννοια ότι επιβάλλει στους δικαιούχους, πέραν αυτού του ρητώς προβλεπόμενου περιορισμού, την υποχρέωση να ανέχονται προσβολές των δικαιωμάτων τους απορρέουσες από την πραγματοποίηση ιδιωτικών αντιγραφών.

- 32 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται άλλωστε από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, καθώς και από τους σκοπούς από τους οποίους διαπνέεται η εν λόγω διάταξη.
- 33 Συναφώς, αφενός, από την αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας 2001/29 προκύπτει ότι ο κατάλογος των εξαιρέσεων του άρθρου 5 της οδηγίας αυτής πρέπει να εξασφαλίζει την ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών νομικών παραδόσεων των κρατών μελών και της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.
- 34 Επομένως, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να θεσπίσουν ή όχι τις διάφορες εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής, τούτο δε κατά τρόπο σύμφωνο με τις νομικές τους παραδόσεις αλλά, εφόσον επιλέξουν να εισαγάγουν ορισμένη εξαίρεση, η εξαίρεση αυτή πρέπει να εφαρμοστεί με συνέπεια, ώστε να μη θιγούν οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει η οδηγία 2001/29 σχετικά με την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- 35 Αν όμως τα κράτη μέλη είχαν δυνατότητα να θεσπίσουν ή όχι νομοθεσία η οποία να προβλέπει ότι επιτρέπεται αναπαραγωγή αντιγράφων για ιδιωτική χρήση και από παράνομες πηγές, τούτο θα είχε προφανώς ως αποτέλεσμα τη διατάραξη της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.
- 36 Αφετέρου, από την αιτιολογική σκέψη 22 της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι ο στόχος μιας πραγματικής υποστήριξης στη διάδοση του πολιτισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αυστηρή προστασία των δικαιωμάτων και χωρίς την καταπολέμηση των παράνομων μορφών κυκλοφορίας έργων, παραποιημένων ή πειρατικών.
- 37 Δεν μπορεί όμως να γίνει αποδεκτή εθνική νομοθεσία η οποία δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ ιδιωτικών αντιγράφων πραγματοποιούμενων από νόμιμες πηγές και ιδιωτικών αντιγράφων πραγματοποιούμενων από πηγές παραποιημένες ή πειρατικές.
- 38 Επιπλέον, στο πλαίσιο εφαρμογής της, μια εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία δεν πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη, ενδέχεται να παραβαίνει ορισμένες από τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29.
- 39 Συγκεκριμένα, αφενός, αν γινόταν δεκτό ότι επιτρέπεται να πραγματοποιούνται τέτοιες αναπαραγωγές και από παράνομες πηγές, τούτο θα ενθάρρυνε την κυκλοφορία παραποιημένων ή πειρατικών έργων, με αναγκαία συνέπεια την ελάττωση του όγκου των πωλήσεων ή άλλων νόμιμων συναλλαγών σχετικών με τα προστατευόμενα έργα και, ως εκ τούτου, την παρεμπόδιση της κανονικής εκμεταλλεύσεώς τους.
- 40 Αφετέρου, η εφαρμογή τέτοιας εθνικής νομοθεσίας είναι ικανή να προκαλέσει, λαμβανομένης υπόψη της διαπιστώσεως στην οποία καταλήγει η σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, αδικαιολόγητη ζημία στους φορείς του δικαιώματος του δημιουργού.
- 41 Από τις ανωτέρω εκτιμήσεις συνάγεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 έχει την έννοια ότι δεν εμπίπτουν σε αυτό οι περιπτώσεις ιδιωτικών αντιγράφων πραγματοποιούμενων από παράνομη πηγή.
- 42 Στο ίδιο αυτό πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 5, της οδηγίας 2001/29, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης κατά πόσον, για να εξακριβωθεί αν μια εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, επιβάλλεται να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι τα τεχνικά μέσα περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας, και στα οποία παραπέμπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', αυτής, δεν είναι διαθέσιμα, ή τουλάχιστον όχι ακόμα, κατά τον χρόνο θέσεως σε εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής.

- 43 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα τεχνολογικά μέσα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29 αποσκοπούν στο να περιορίσουν τις μη επιτρεπόμενες από τους δημιουργούς πράξεις, δηλαδή να εξασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή της διατάξεως αυτής και να εμποδίσουν έτσι τις πράξεις που δεν πληρούν τις αυστηρές προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη (βλ., συναφώς, απόφαση VG Wort κ.λπ., C-457/11 έως C-460/11, EU:C:2013:426, σκέψη 51).
- 44 Επιπλέον, στο μέτρο που τα κράτη μέλη —και όχι οι δικαιούχοι— είναι εκείνα που προβλέπουν την εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής και επιτρέπουν, για τους σκοπούς της πραγματοποιήσεως της αντιγραφής αυτής, την εν λόγω χρήση των έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων, είναι επόμενο το κράτος μέλος που επέτρεψε, με τη θέσπιση της εξαίρεσεως, την πραγματοποίηση της ιδιωτικής αντιγραφής να έχει και την ευθύνη να εξασφαλίσει την ορθή εφαρμογή της εν λόγω εξαίρεσεως και να περιορίσει έτσι τις πράξεις για τις οποίες οι δικαιούχοι δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους (βλ., συναφώς, απόφαση VG Wort κ.λπ., EU:C:2013:426, σκέψεις 52 και 53).
- 45 Από τις σκέψεις όμως 39 και 40 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι μια εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία δεν πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη, δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή της εξαίρεσεως της ιδιωτικής αντιγραφής. Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν ακόμα κατάλληλα τεχνικά μέσα για την καταπολέμηση του φαινομένου της παραγωγής μη εγκεκριμένων ιδιωτικών αντιγράφων δεν αρκεί για να ανατρέψει τη διαπίστωση αυτή.
- 46 Κατά συνέπεια, για να εξακριβωθεί αν μια εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη είναι σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης, δεν απαιτείται να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι τα τεχνικά μέσα περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας, και στα οποία παραπέμπει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', αυτής, δεν είναι διαθέσιμα, ή τουλάχιστον όχι ακόμα.
- 47 Τέλος, η διαπίστωση στην οποία κατέληξε το Δικαστήριο με τη σκέψη 41 της παρούσας αποφάσεως δεν ανατρέπεται από την προϋπόθεση περί «δίκαιης αποζημιώσεως» του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29.
- 48 Συναφώς, υπενθυμίζεται καταρχάς ότι, κατά τη διάταξη αυτή, τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να εισαγάγουν την εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής στο εσωτερικό τους δίκαιο υποχρεούνται να προβλέψουν την καταβολή «δίκαιης αποζημιώσεως» προς τους δικαιούχους.
- 49 Υπενθυμίζεται επίσης ότι ερμηνεία της διατάξεως αυτής υπό την έννοια ότι τα κράτη μέλη που έχουν εισαγάγει την προβλεπόμενη από το δίκαιο της Ένωσης εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής, η οποία περιέχει, κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 35 και 38 της ως άνω οδηγίας, ως βασικό στοιχείο τον όρο «δίκαιη αποζημίωση», είναι ελεύθερα να καθορίσουν τις παραμέτρους του στοιχείου αυτού κατά τρόπο ασυνεπή και μη εναρμονισμένο, ο οποίος μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το κράτος μέλος, θα ήταν αντίθετη προς τον σκοπό της εν λόγω οδηγίας ο οποίος έγκειται στην εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας και στην αποτροπή των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά λόγω των διαφορών μεταξύ των νομοθεσιών των κρατών μελών (βλ., συναφώς, απόφαση Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, σκέψεις 35 και 36).
- 50 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός της ως άνω δίκαιης αποζημιώσεως είναι να παράσχει επανόρθωση στους δημιουργούς για τη χωρίς την άδειά τους παραγωγή ιδιωτικού αντιγράφου των προστατευόμενων έργων τους, οπότε η δίκαιη αποζημίωση πρέπει να θεωρείται ως το αντιστάθμισμα της ζημίας που υπέστησαν οι δημιουργοί από τη μη επιτρεπόμενη αναπαραγωγή του οικείου αντιγράφου (βλ., συναφώς, απόφαση Padawan, EU:C:2010:620, σκέψεις 30, 39 και 40).

- 51 Επομένως, αυτός που προκάλεσε μια τέτοια ζημία, δηλαδή αυτός που προέβη σε αντιγραφή προστατευόμενου έργου χωρίς να ζητήσει προηγουμένως την άδεια του δικαιούχου, υποχρεούται, καταρχήν, να ανορθώσει τη ζημία που προξένησε, χρηματοδοτώντας την αποζημίωση που θα καταβληθεί στον ως άνω δικαιούχο (βλ., συναφώς, αποφάσεις Padawan, EU:C:2010:620, σκέψη 45, και Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, σκέψη 26).
- 52 Παρά ταύτα, το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των πρακτικών δυσχερειών που συναρτώνται με ένα τέτοιο σύστημα δίκαιης αποζημίωσης, είναι θεμιτό τα κράτη μέλη να προβλέψουν, για τη χρηματοδότηση της δίκαιης αποζημίωσης, τέλος ιδιωτικής αντιγραφής το οποίο δεν θα βαρύνει άμεσα τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες, αλλά τα πρόσωπα εκείνα που έχουν τη δυνατότητα να μετακυλίσουν το ποσό του τέλους αυτού είτε στην τιμή για τη θέση εξοπλισμού, συσκευών και υποθεμάτων αναπαραγωγής στη διάθεση των ιδιωτών είτε στην τιμή της υπηρεσίας αναπαραγωγής, κατά τρόπο ώστε το τέλος αυτό να επιβαρύνει εν τέλει τον ιδιώτη χρήστη ο οποίος καταβάλλει την τιμή αυτή (βλ., συναφώς, αποφάσεις Padawan, EU:C:2010:620, σκέψεις 46 και 48, καθώς και Stichting de Thuiskopie, EU:C:2011:397, σκέψεις 27 και 28).
- 53 Δεύτερον, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2001/31, το σύστημα αποζημίωσης που καθιερώνει το κράτος μέλος πρέπει να διατηρεί τη δέουσα ισορροπία μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων και συμφερόντων των δημιουργών υπέρ των οποίων καταβάλλεται η δίκαιη αποζημίωση και, αφετέρου, των δικαιωμάτων και συμφερόντων των χρηστών των προστατευόμενων αντικειμένων.
- 54 Όμως, ένα σύστημα τέλους ιδιωτικής αντιγραφής όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, το οποίο δεν πραγματοποιεί διάκριση, όσον αφορά τον υπολογισμό της οφειλόμενης στους δικαιούχους δίκαιης αποζημίωσης, μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη, δεν επιτυγχάνει τη δέουσα ισορροπία περί της οποίας γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη.
- 55 Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο τέτοιου συστήματος, η προκαλούμενη ζημία, και συνεπώς το ποσό της οφειλόμενης στους δικαιούχους δίκαιης αποζημίωσης, υπολογίζεται βάσει του κριτηρίου της ζημίας που προξενήθηκε στους δημιουργούς τόσο από αναπαραγωγές για ιδιωτική χρήση πραγματοποιηθείσες από νόμιμη πηγή όσο και από αναπαραγωγές πραγματοποιηθείσες από παράνομη πηγή. Εν συνεχεία, το κατά τον τρόπο αυτό υπολογιζόμενο ποσό μετακυλιέται εν τέλει στην τιμή που καταβάλλουν οι χρήστες προστατευόμενων έργων κατά τη χρονική στιγμή που τίθενται στη διάθεσή τους ο εξοπλισμός, οι συσκευές και τα υποθέματα που καθιστούν εφικτή την πραγματοποίηση ιδιωτικών αντιγράφων.
- 56 Επομένως, όλοι οι χρήστες οι οποίοι αποκτούν τέτοιο εξοπλισμό, συσκευές και υποθέματα περιέρχονται εμμέσως σε δυσμενή θέση δεδομένου ότι, στο μέτρο που υποχρεούνται να καταβάλουν τέλος υπολογιζόμενο ανεξαρτήτως του νόμιμου ή παράνομου χαρακτήρα της πηγής από την οποία πραγματοποιήθηκαν οι οικείες αναπαραγωγές, χρηματοδοτούν αναγκαστικά την αντιστάθμιση ζημίας η οποία προκαλείται από αναπαραγωγές για ιδιωτική χρήση πραγματοποιούμενες από παράνομη πηγή και μη επιτρεπόμενες από την οδηγία 2001/29 και, ως εκ τούτου, καλούνται να αναλάβουν μια πρόσθετη και μη αμελητέα δαπάνη προκειμένου να μπορέσουν να πραγματοποιήσουν ιδιωτικά αντίγραφα καλυπτόμενα από την εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β'.
- 57 Η κατάσταση αυτή όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πληροί την προϋπόθεση που αφορά την επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων και συμφερόντων των δικαιούχων της δίκαιης αποζημίωσης και των δικαιωμάτων και συμφερόντων των εν λόγω χρηστών.
- 58 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα είναι ότι το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, έχει την έννοια ότι

αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία δεν πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 59 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν η οδηγία 2004/48 έχει την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοστεί σε διαδικασία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, στην οποία οι υπόχρεοι καταβολής της δίκαιης αποζημίωσης ζητούν από το εν λόγω δικαστήριο να εκδώσει απόφαση εις βάρος του οργανισμού που είναι επιφορτισμένος με την είσπραξη και τη διανομή της εν λόγω αποζημίωσης στους δικαιούχους, και ο οποίος εναντιώνεται στο αίτημα αυτό.
- 60 Υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τον άρθρο της 1, η οδηγία 2004/48 αποβλέπει στη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω της προβλέψεως, για τον σκοπό αυτό, μέτρων, διαδικασιών και μέτρων αποκατάστασης στο εσωτερικό των κρατών μελών.
- 61 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι διατάξεις της οδηγίας 2004/48 δεν σκοπούν να ρυθμίσουν όλα τα ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά μόνον αυτά που είναι συμφυή, αφενός, με την προστασία των δικαιωμάτων αυτών και, αφετέρου, με τις προσβολές που στρέφονται κατ' αυτών, επιβάλλοντας την ύπαρξη αποτελεσματικών μέσωσων παροχής ένδικης προστασίας με σκοπό την πρόληψη ή την παύση κάθε προσβολής υφισταμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή την αποκατάσταση των συνεπειών της προσβολής αυτής (βλ. απόφαση *Bericap Záródástechnikai*, C-180/11, EU:C:2012:717, σκέψη 75).
- 62 Όπως άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48, οι διατάξεις της οδηγίας αυτής απλώς διασφαλίζουν την προστασία των διαφόρων δικαιωμάτων των οποίων απολαύουν τα πρόσωπα που έχουν αποκτήσει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δηλαδή οι δικαιούχοι αυτών, και δεν έχουν την έννοια ότι διέπουν τα διάφορα μέτρα και διαδικασίες που τίθενται στη διάθεση προσώπων τα οποία δεν είναι τα ίδια φορείς των δικαιωμάτων αυτών, και που δεν αφορούν αποκλειστικά και μόνον προσβολή των δικαιωμάτων αυτών (βλ. συναφώς, απόφαση *Bericap Záródástechnikai*, EU:C:2012:717, σκέψη 77).
- 63 Η επίμαχη όμως στην κύρια δίκη διαδικασία, η οποία αφορά το πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος της εξαίρεσης της ιδιωτικής αντιγραφής και τον αντίκτυπό του επί της εισπράξεως και διανομής του ποσού της δίκαιης αποζημίωσης την οποία οφείλουν να καταβάλουν οι εισαγωγείς και/ή οι κατασκευαστές κενών ή αχρησιμοποίητων υποθεμάτων, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29, κινήθηκε με την άσκηση αγωγής όχι από δικαιούχους που αξίωσαν την πρόληψη ή την παύση κάθε προσβολής υφισταμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή την αποκατάσταση των συνεπειών της προσβολής αυτής, αλλ' από οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με τη δίκαιη αποζημίωση που τους ζητήθηκε να καταβάλουν.
- 64 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η οδηγία 2004/48 δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή.
- 65 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τρίτο ερώτημα είναι ότι η οδηγία 2004/48 έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται σε διαδικασία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, στην οποία οι υπόχρεοι καταβολής της δίκαιης αποζημίωσης ζητούν από το αιτούν δικαστήριο να εκδώσει απόφαση εις βάρος του οργανισμού που είναι επιφορτισμένος με την είσπραξη και τη διανομή της εν λόγω αποζημίωσης στους δικαιούχους, και ο οποίος εναντιώνεται στο αίτημα αυτό.

Επί των δικαστικών εξόδων

⁶⁶ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία δεν πραγματοποιεί διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως όπου η πηγή αναπαραγωγής αντιγράφων για ιδιωτική χρήση είναι νόμιμη και εκείνης όπου η πηγή αυτή είναι παράνομη.
- 2) Η οδηγία 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται σε διαδικασία όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, στην οποία οι υπόχρεοι καταβολής της δίκαιης αποζημιώσεως ζητούν από το αιτούν δικαστήριο να εκδώσει απόφαση εις βάρος του οργανισμού που είναι επιφορτισμένος με την είσπραξη και τη διανομή της εν λόγω αποζημιώσεως στους δικαιούχους, και ο οποίος εναντιώνεται στο αίτημα αυτό.

(υπογραφές)